svin

laen@landbrugsavisen.dk - tlf: 3339 4740
Henning Laen Sørensen redigerer Svin

Redaktionsudvalg: Afdelingschef Martin Andersson, Dansk Svineproduktion, gdr. Berg Nicolaisen, Bækmarksbro, gdr. Henrik Buhl, Børkop, konsulent Jes Klausen, LRØ, gdr. Kristian Brokman, Lemvig.

Fem daglige fodringer i farestalden fjernede gaspustere

Flere års problemer med døde søer er nu historie hos Stefan Møller, Kroggård ved Tommerup.

Fodring af søer

Af Morten Thomsen

Svineproducent Stefan Møller og dyrlæge Claus Heisel, LVK, har prøvet mange forskellige tiltag for at komme problemet med gaspustere til livs. Effekten har bare været for lille og har sjældent holdt ret længe. Men så en dag kom Stefan Møller til at tænke på, om det kunne hjælpe at øge antallet af daglige fodringer i farestalden.

»For et år siden gik vi fra to til fem daglige fodringer i farestalden, og siden har vi faktisk ikke haft problemer med søerne,« fortæller en glad Stefan Møller i dag.

Førhen var problemet med gaspustere markant, så Stefan Møller har virkelig mærket en ændring i sin besætning på 420 søer. Problemet med gaspustere opstod typisk hos en yngre, højtydende gylt eller so, omkring tre uger efter faring.

»De kom typisk op på otte liter foder to gange dagligt, men lå så pludselig og var meget syge og døde kort tid efter,« fortæller han.

Når en so døde, gav det en masse ekstraarbejde for Stefan Møller, der pludselig skulle skaffe plads til pattegrisene hos andre søer.

»Tre uger gamle pattegrise er for små at fravænne,« siger han.

De mange gaspustere betød også, at han var nødt til at beholde gamle søer for længe, og dermed ikke kunne lave en optimal udskiftning af sine søer.

»Nu er det i langt højere grad mig, der vælger hvilke dyr jeg skal sætte ud, men det tager lang tid at få hele besætningen kørt ind, så flere kommer frem til femte og sjette kuld,« fortæller han.

Men i løbet af det sidste års tid er effektiviteten allerede steget fra omkring 26 til 29 fravænnede grise pr. årsso. Stefan Møller forventer endda at ligge endnu højere om yderligere et år, alene fordi der kommer flere højtydende søer mellem fjerde og sjette læg i besætningen.

mot@landbrugsavisen.dk
✆ 33 39 47 51

Kendetegn ved gaspustere

- Akut død med oppustning af soen på grund af gasproducerende bakterier (clostridier) i maven
- Rammer overvejende gylte og unge søer i farestalden i sidste del af diegivningen, når deres foderoptagelse er størst. Kan dog også ses i andre staldafsnit
- Mest udbredt ved indkøbt foder

Af tiltag mod gaspustere kan nævnes:

- Tilsætning af havre til foderet
- Grovere formalingsgrad
- Tilsætning af syre, Bioplus 2 B eller Toyocerin til foderet
- Flere daglige udfodringer, for eksempel fem i stedet for to eller tre
- Pas på (for) høj foderstyrke til sidst i farestalden særligt ved gyltene
- Kontrollér rengøring af fodersiloer, rørstrenge og foderkasser
- Sygdommen kan forveksles med mavesår, hvor man dog som regel ser sort afføring og blege søer

»Fem daglige fodringer á tre til tre en halv liter. Det kan søerne nemt tåle,« siger Stefan Møller, Kroggård i Langsted ved Tommerup. Ændringen af fodringsanlægget kostede 80.000 kroner. Foto: Morten Thomsen.

Kroggård

- Langsted ved Tommerup
- 420 årssøer
- 14,9 levendefødte pr. kuld
- 12,9 fravænnede pr. kuld
- 14 dages holddrift
- 28-29 fravænnede pr. årsso
- Ændrede fodringsanlægget i farestalden i sommeren 2008
- Siden har der ikke været proolemer med gaspustere

Sådan fodrer Stefan Møller

Fodring af søer

Af Morten Thomsen

Den maksimale daglige foderstyrke er ikke øget meget, men ligger fortsat omkring 16 liter foder dagligt. Til gengæld oplever Stefan Møller, at langt flere søer kommer op på 16 liter i dag sammenlignet med tidligere. Og de kommer hurtigere op på en høj foderstyrke sammenlignet med tidligere.

»Før fik søerne op til otte liter to gange dagligt. Nu får de tre til tre en halv liter fem gange dagligt,« siger han.

Blandingen er Sodie 90 fra Brdr. Ewers.

Efter indsættelse i farestalden men før faring, fodrer han to gange. Når alle søer har faret, skifter han over til fem daglige fodringer.

»Overgangen fra to til fem daglige fodringer kræver opmærksomhed,« påpeger Stefan Møller.

Det største problem ved mange daglige fodringer kan være, at justering af foderautomaterne skal være hårfin, fordi ændringen ganges med fem og ikke som tidligere med to.

»Vi kan ikke justere mindre end en kvart liter foder ad gangen,« lyder hans erfaring.

Effekten af fem daglige fodringer er mest markant hos gyltene og hos de unge søer. I det hele taget mener han, at foderoptagelsen i farestalden er højere i dag end før ændringen. Det mener han er positivt.

»Det er blevet lettere at holde et konstant huld på søerne,« siger han.

Nem ombygning af fodringsanlægget

Fodring af søer

Af Morten Thomsen

Da Stefan Møller ville ændre sit fodringsanlæg, så det kunne fodre mere end to gange dagligt, henvendte han sig til Skiold. De foreslog en løsning med en ny styring og en ekstra servomotor i hver af de ni farestalde.

»Det lød egentlig værre, end det var,« husker Stefan Møller.

Styringen kunne let skiftes blot ved at fjerne den gamle og sætte den ny ind på samme plads. De ni små servomotorer blev monteret, hvor det gamle udløserhåndtag havde siddet. At fodringen nu styres ved hjælp af servomotor har den fordel, at den altid lukker igen efter udfodring.

»Det har vel kostet omkring 80.000 kroner at ændre fodringsanlægget, og det inklusiv udgiften til elektriker,« fortæller Stefan Møller.

Nemt

Anlægget er nemt at styre. Blandt andet er han glad for, at det er let at skifte fra automatisk til manuel udfodring.

»Den funktion bruger vi altid om morgenen, når vi følger fodringen rundt,« forklarer han.

Fodertidspunkterne er fastlagt til kl. 5.00 - 07.30 - 11.00 - 17.00 og 22.00.

»Fem fodringer er tilstrækkeligt, jeg tror ikke, der er fordele ved at gå op på flere daglige fodringer,« siger Stefan Møller.

Claus Heisel og Stefan Møller anbefaler alle, der skal renovere eller bygge ny farestald, at være opmærksom på, om fodringsanlægget kan fodre mere end to gange i døgnet.

»Det har i hvert fald gjort en meget stor forskel i min besætning,« siger Stefan Møller. Claus Heisel tilføjer, at han har oplevet en tilsvarende effekt i andre af hans besætninger.

Der er monteret en servomotor i hver farestald i stedet for det gamle håndtag til udløsning af foderet. Foto: Morten Thomsen.

Den nye styring kunne nemt monteres, hvor den gamle havde siddet. Nu fodres søerne i farestalden kl. 05, 07.30, 11.00, 17.00 og kl. 22.00. Foto: Morten Thomsen.

Nu store **sopolte** klar til levering – ring for tilbud evt. med **finansering**

Kornum Østergård

Kontakt Torben Kristensen på +45 20704712 eller +45 98681262.

Dyrlæge:

Løsningen ligger lige for

Fodring af søer

Af Morten Thomsen

Dyrlæge Claus Heisel, LVK, fortæller, at mange tiltag har været afprøvet hos Stefan Møller for at komme problemet med de mange gaspustere til livs.

»Tilsætning af Bactacid og andre syreprodukter havde ikke den ønskede effekt,« fortæller han.

Løsningen med flere daglige fodringer var lå lige for.

»Der er ingen tvivl om, at det er hårdt arbejdet at passe 14-15 pattegrise i farestalden. Derfor er det for så vidt logisk, at de skal tankes op med foder mere end to til tre gange dagligt,« fortæller Claus Heisel.

»Det er ofte frustrerende at arbejde med problematikken omkring gaspustere, fordi det overvejende rammer de højtydende søer,« siger dyrlægen.

I Stefan Møllers besætning er de mange dødsfald på grund af gaspustere fortid, men der er stadig søer der må aflives. Den mest almindelige årsag er benproblemer, ligesom enkelte søer stadig har problemer med skuldersår.

»Det er logisk, at søerne skal tankes op mere end to til tre gange dagligt, når de passer 14-15 pattegrise,« siger dyrlæge Claus Heisel, LVK. Foto: Morten Thomsen.

»Jeg forventer, at det bliver nemmere at løse disse problemer, fordi vi ikke mister søer på grund af gaspustere,« siger Claus Heisel. Dermed bliver der bedre plads til at udskifte søer med benproblemer i tide.